



አቶ ሞላ መንግሥቱ ተሰማ

ነሐሴ 16 ቀን 1947 ዓ.ም በጎንደር ክፍለ ሀገር ደምቢያ ወረዳ ወይን ጣና ኪዳነምህረት በምትባል ጥንታዊ የጀግኖች መንደር ከአባቱ አቶ መንግሥቱ ተሰማና ከእናቱ ወይዘሮ ሰው አገኝ ወርቄ ተወለደ በአካባቢው ሕዝብ ወጣና ሥርዓት መሠረት የደምቢያ አርሶአደሮች ከፍተኛ የከብት ሀብት ባለቤት በመሆናቸው ሞላም ወላጆቹን በግብርናና በጥበቃው እየረዳ በተጓዳኝ የቤተክርስቲያን ትምህርት በመማር ዘመናዊ ትምህርት በመከታተል የአንደኛ የመለስተኛና የሁለተኛ ደረጃ ትምህርቱን በአሰደናቂ ሁኔታ በጥቂት ዓመታት በማጠናቀቅ በ1964 ወደ ሐረር መምህራን ማሠልጠኛ በመግባት የኢትዮጵያ ተማሪዎችን ትግል ተቀላቀለ።

በማሠልጠኛው የሥርዓተ ትምህርት ጥራት የመምህርነት ዲፕሎማና የእጩ መምህራን መነሻ ደመወዝ ማስተካከያ ጥያቄ በማቅረብ ትግሉን በብሔራዊ ደረጃ በመድረሱ መንግሥት ሞላን ከሐረር ወደ ደብረብርሃን በማዛወር በ1966 ትምህርቱን አጠናቆ በመምህርነት በመመረቅ ጎንደር ክፍለ ሀገር ተመደብ።

በ1967 የጀመረውን የትግል እንቅስቃሴ ለማሳካት የአዲሶቹ መምህራን ተወካይ በመሆን ጎንደር ከተማ በመመደብ በክፍለ ሀገሩ ትምህርት ቤቶች ጽሕፈት ቤት በአስተዳደር ሠራተኝነት አገልግሏል።

በዚሁ ዓመት የኢትዮጵያን ሕዝባዊ አብዮት በመቀላቀል የኢሕአፓ አባል በመሆን የጎላ ድርጅታዊ ሥራዎችን አከናውኗል።

የሕዝባዊ ትግሉ ሂደት እየተፋፋመና የምርጥ መኮንኖች መንግሥት በኢትዮጵያ ሕዝብ ላይ የሚፈጽመው ግፍና አምባገነናዊ የወታደር አገዛዝ እየተጠናከረ ሄዶ ሚያዚያ 23 ቀን 1968 የላብአደሩ ቀን ሲከበር በጎንደር ከተማ17 ተማሪዎች ላብአደሮች አርሶአደሮችና የከተማ ነዋሪዎች ሲገደሉ ከ50 በላይ በመቁሰላቸው ከ400 በላይ በግፍና በጭካኔ ሲታሰሩ አቶ ሞላ ከመጀመሪያዎቹ የኢሕአፓ የቀዩ ጦር ጥንሰስ አባል በመሆን " ትግሉ ነው ሕይወቴ " የሚለውን ድርጅታዊ መዝሙር እየዘመረ ወደ በላስ ወረዳ የትግሉን ሜዳ ተቀላቀለ።

ሞላ መንግሥቱ በበለሳ አርማጭሆ በሰሜን ጃን አሞራና በበዩዳ በርሃዎች እየተዘዋወረ በአርሶ አደሩ መካከል ታግሎ አታግሏል።

በ1960ዎቹ ከደምቢያ የገጠር መንደር የፊደል ገበታ አንግቦ ሀ ሀ እየቆጠረ እርሳስና ደብተር ይዞ የተነሳው ወጣት ገበሬ ድርጅቱ ኢሕአፓ በትግሉ ሜዳ ላይ በአጎናጸፈው የመታገያ ስም ገናናው መንግሥቱ በመባል በነጻናት አርበኝነት ተሰማርቶ በአደራጅነት በተዋጊነት እስከ ከፍተኛ የውጊያ ኮማንደርነት በኢሕአፓ ደንብና ሕግ የአለፉ የዘመናችን ሕዝባዊ ጀግና ነበር።

ሞላ መንግሥቱ ትግሉን ታግሎ የአካል መስዋዕትን ከፍሎ በጎንደር የተለያዩ የትግል ሜዳዎች በኢሕአፓ ነጻ መሬት በመዘዋወር ከደርግ ከኢደዩና ከህውሃት ኃይሎች ጋር ግንባር ለግንባር በጠመንጃ ተፋልሞ ታላላቅ የጦር ሜዳ ውሎዎች ላይ የጀግንነት ድልና የአካል መስዋዕትነት ከፍሏል። በትግሉ ሜዳ በውጊያ ላይ እያለ ከፍተኛ የመቁሰል አደጋ ደርሶበት ሳይረበሽ በመንፈስ ጠንካራነት የትግል ጓደኛን ከጠላት ከበባ በማዳን ወደር የሌለው የውጊያ ብቃቱን ከአሳየ በኋላ የአካል ጉዳቱ ከፍተኛ በመሆኑ በሱዳን በኩል ወደ አውሮፓ ተልኮ ከታከመ በኋላ እዚያው እንዲቀር ከድርጅቱና ከጓዶቹ

የቀረበለትን የሰደት ጥያቄ ባለመቀበል ለኢትዮጵያ ነጻነት አንዴ መቁሰልና መሞት ብቻ ሳይሆን ለኢትዮጵያ ሕዝብ ነጻነት ደጋግሜ መቁሰልና መሞትን እመርጣለሁ በማለት ወደ በርሃ የትግል ሜዳ ተመልሶ በመታገል ላይ እያለ የኢሕአፓ አመራር በሰርገቦች እንዲበተን ሲደረግ ብዙዎቹ አባላት ወደ አሜሪካ ካናዳ አውሮፓ አውስትራሊያ ጥቂት ቅጥረኞች ደግሞ ወደ ህውሃት ሲቀላቀሉ ሞላ ወይም ገናናው መንግሥቱ በአስደገውና ግብር ከፍሎ በአስተማሪው የኢትዮጵያ ሕዝብ መካከል ተገኝቶ ዳግማዊ ትግሉን ለማደስ አርሶ አደርን ለመርዳት በምህረት ወደ ኢትዮጵያ ተመልሶ በመግባት መንግሥት ወደ ኤሊባቡር ክፍለ ሃገር ጠረፍ ወረዳ ተመድቦ በመምህርነት ሰርቷል።

ሞላ እያስተማረ በመማር የከፍተኛ ትምህርት ጥማቱን ለመወጣት በድጋሚ የማትሪክ ፈተና በመወሰድ ከፍተኛ ውጤት በማግኘቱ ወደ አዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ ገባ

በሕግ ፋካሊቱ ተመድቦ በ1979 ዓ.ም የወርቅ ሜዳሊያ ተሸላሚ በመሆን በሕግ ኤል ኤል ቢ ድግሪውን በመቀበል በዩኒቨርሲቲው የሕግ መምህር በመሆን ተመደበ።

ሞላ በኢትዮጵያዊነቱ ለሀገሩ ፋና ለዜጎች ክብር መስዋዕትነት ለመክፈል የገባውን የወጣትነት ቃል ኪዳን ባለመዘንጋት ያልተቋረጠ ትግሉን በግልና በቡድን በመቀጠል ሙያዊ ብቃቱን ለኢትዮጵያ መንግሥትና ለከፍተኛ ትምህርት ተቋም በማበርከት ተተኪ የሕግ ባለሙያዎችን በጥራት በማፍራት ለኢትዮጵያ የማይረሳ የታሪክ አሻራ ትቶ አልፏል። በሙያው በሳልነት በመልካም ሥነ ምግባሩና ብሩህ አእምሮው በተለያዩ የመንግስት መሥሪያ ቤቶች በሕግ አማካሪነት ተመድቦ የፍትህ ሥርዓቱን ለማቃናት ጥረት አድርጓል።

በ1984 በራሱ ጥያቄ ወደ ዩኒቨርሲቲው ተመልሶ ከመምህርነቱ በተጓዳኝ በተማሪነት ተስማርቶ በፖለቲካ ሳይንስ ዓለም አቀፍ ግንኙነት በመማር በማስተርስ ድግሪ ተመርቋል። በዩኒቨርሲቲው በፕሮፌሰርነት በዲንነትና በመምህርነት በቀንና በማታው ክፍለ ጊዜ በማስተማር እስከ ሕይወቱ ፍጻሜው አገሩን አገልግሏል።

ገናናው ወይም ሞላ መንግሥቱ በአለፉት 42 የትግል ዓመታት እልህ አስጨራሽ ትግሉን ወደኋላ መለስ ብለን ለመቃኛት ሰፊ ጊዜ የሚጠይቅና በዚች የ40ኛ ቀን የሙታን መታሰቢያ እለት አውስተን ለመጨረስ ስለማይቻል በሰደት በአሜሪካ የምንገኝ ቤተሰቦች የትግል ጓደኞች የሞላን መንፈስ ጠንካራነቱ አይበገሬነቱ የዓላማ ጽናቱ የዲሞክራሲያዊ ግንታታ አራማጅነቱ ሁሉ ጊዜም ተምሳሌታችን ነው።

ሞላ ሩህሩህ ሰብአዊነቱ ለአገርና ለሕዝብ ተቆራቆሪነቱ ለተወለደበት የጎንደር ዙሪያ ደምቢያ አርሶ አደር ልጆችን ከግል ደመወዙ እየቆነሰ በማስተማር ለኢትዮጵያ የጎንደር ሕዝብ ተተኪ ምሁራንን በተለያዩ ሙያ አበርክቷል።

ዛሬም ይህን ሕዝባዊ ምሁርና የነጻነት ታጋይ በዓይነ ህሊናችን በኃዘን ስናስታውሰው ሞላ ከወጣትነት ዕድሜው እስከ ህልፈተ ዘመኑ በማናቸውም መልክ በእምነቱ የጸና ሕዝባዊ ምሁር በሰብአዊ ርህራሄው በወገን አስተባባሪነቱ የተከበረ ለዲሞክራሲያዊ ግንባታ ለሀገር ሰብዓዊነት ለፍትህ ለእኩልነት ለነጻነት ትግሉ ለአፍታ እንኳ ያልተዘናጋና በአድር ባይነት ለማንም ለምንም ያልቆመ የኢሕአፓን የትግል አርማ ከፍ አድርጎ ያስተጋባ አንዲት ሰከንድ እንኳ ሳይወላውል ወደኋላ ሳይል በየፈርጁ የአጋጠመውን የፖለቲካ የማህበራዊና የኢኮኖሚ የሀገርና የቤተሰብ የጓደኛና የተማሪዎቹን ችግር ሁሉ መበሳተፍ በጽናት ታግሎ ያታገለ የዲሞክራሲ አርበኛ ነበር።

የሙያ ብቃቱን ችሎታውንና ልምድን ለሁሉም ኢትዮጵያዊ ዘር ቋንቋ ኃይማኖት የፖለቲካ የእምነት ልዩነት ሳያደርግ በፍትህ ጥማት በዳኝነት እጦት ባስተዳደርና በደል ጉዳት ለደረሰላቸው ኢትዮጵያውያን ሁሉ በትርፍ ጊዜው ጭምር ሙያዊ ምክሩን ለግሏል።

አቶ ሞላ መንግሥቱ ዛሬ በዚች ሰዓት በምድረ-አሜሪካ የምንገኝ የትግል አጋሮቹና ቤተሰብ ጥር 7 ቀን 2006 በድንገት በሞት የተለያዩ ሞላን 40ኛው ቀኑን ስንዘክር ምን ጊዜም በዓይነት ሕሊናችን ሕዝባዊ ምሁርነትን የዲሞክራሲና የነጻነት አታጋይና ሕዝባዊ አርበኝነትን እያስታወሰን ለኢትዮጵያን የተመኝህላትን የነጻነት የፍትህ የዲሞክራሲ ትንሳኤ ለማሳካት በኃዘን ሳይሆን በደስታ በትንሣኤ ሙታን ታላቁቱን ኢትዮጵያን መልሰህ እስክታያት ድረስ ቃልኪዳንን በማሰብ ውድ ወንድማችንን በክብር እንስናበትሃለን።

ውድ ባለቤትህን ወይዘሮ አዳኛ መርሻ ነጋ
ተወዳጅ ልጆችህን ማጋደር ሞላ፤ ሰልሞን ሞላ፤
አዕምሮ ሞላ

መላውን የኢትዮጵያ የጎንደርና የደምቢያ ሕዝብ አታጋይ ድርጅትህንና ትግል ጓደኞችህን መላውን ቤተሰብህና ጓደኞችህ እግዚአብሔር ያጥናችሁ እንላለን።